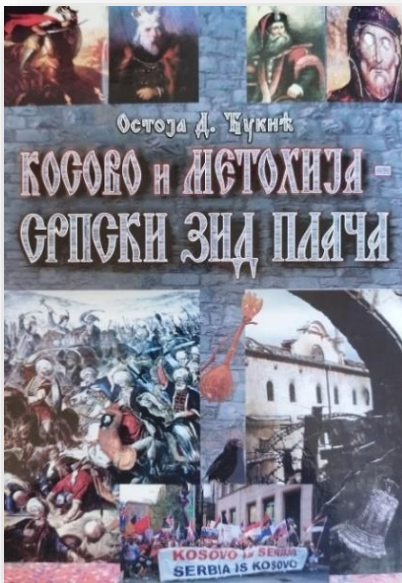

КОСОВО И МЕТОХИЈА СРПСКИ ЗИД ПЛАЧА-ПРЕДСТАВЉАЊЕ

Главни и одговорни уредник
Проф.др Душко Вејновић,
редовни професор Универзитета
у Бањој Луци

Књига КОСОВО И МЕТОХИЈА СРПСКИ ЗИД ПЛАЧА, аутора покојног проф.др Остоје Ђукића, редовног професора Универзитета у Бањој Луци ускоро излази из штампе у издању Европског дефендологија центра из Бања Луке.

Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” је дјело које се усуди дубоко заронити у сложenu и болну тему Косова и Метохије, српске колијевке културе и духовности, данас у сјени сукоба и несигурности. Ова књига није само скуп чињеница и историјских догађаја, већ представља снажно писмо човјечанству, покушај да се пробуди свијест о неправди и патњи коју српски народ доживљава на Косову и Метохији. Аутор се не либи да се суочи са тешким истинама, да отвори ране које годинама крваре, да ослика болну слику изгубљеног раја. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” није само за српски народ, она је за све оне који вјерују у праведност, за све оне који су спремни да чују глас патње и да се суоче са комплексном реалношћу. У

књизи се преплићу историјски наративи и савремени догађаји, сликајући се комплексна слика Косова и Метохије кроз вијекове. Од славне српске прошлости, од златног доба културе и умјетности, од цркава и манастира који су свјedoци вјековне духовности, па до трагичног сукобу и посљедица које су оставиле дубоке ожиљке на српском народу. Аутор није избјегао болне теме као што су прогон, насиље, неправде и изгубљене традиције; он говори о људима који су изгубили домове, који су остали без породица, о свијету који је изгубио своју душу.

Kњига се не зауставља на описивању патње, већ нуди и анализу ситуације, говорећи о геополитичким интересима, о улогама међународне заједнице, о сложеним процесима који су довели до данашњег стања. Аутор је свјестан да не постоји лако рјешење, да је пут ка помирењу трновит и да је потребно изузетно много труда и разумијевања са свих страна. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” није позив на сукоб, већ је позив на дијалог, на разумијевање, на тражење компромиса. Кроз приче људи који су доживјели патњу, кроз слике изгубљене баштине и кроз анализу комплексних процеса, књига “Косово и Метохија: српски зид плача” постаје снажан апел свијету да се не заборави на патњу српског народа на Косову и Метохији; ова књига је глас неправде који тражи да буде чујан, глас наде који тражи да се не угаси. Она је позив на хумано дјеловање, на праведност, на мир и разумијевање. Кроз ову књигу можемо разумијети тежину свих догађаја и покушати сагледати рјешења за будућност. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” није само историјски документ, већ је и позив на промишљање, на суосјећање и на дјеловање. Она нас подсјећа на човјечанство и на потребу да се бори за правду и за мир, не само за српски народ на Косову и Метохији, већ и за све оне који су жртве неправде и насиља.

Друго измјењено и допуњено издање књиге “Косово и Метохија: српски зид плача” представља значајан догађај, не само у контексту књижевности, већ и у контексту друштвено-политичке расправе о судбини Косова и Метохије. Књига, својим насловом већ сугерирајући дубоку бол и тугу, пружа платформу за критичко сагледавање историјског и политичког контекста сукоба, истичући патњу и неправду са којом се суочавају Срби на Косову и Метохији. Усмјеравајући се на људску страну сукоба, аутор се не бави само статистикама, већ даје глас појединцима, њиховим животним причама, трауматичним искуствима и тежњи за очувањем идентитета и културе. Књига, у суштини, постаје својеврсни споменик, симбол патње и отпора, али и трајна опомена на нужност дијалога и помирења. Њен значај лежи у чињеници да проширује расправу о Косову и Метохији изван оквира политичке реторике и медијске пропаганде, нудећи читатељу дубљи увид у сложenu и болну стварност. Издавање књиге, стога, може се посматрати као важан корак у процесу помирења, у смјеру препознавања и разумијевања туђих патњи, као и у тежњи да се отвори пут за конструктивни дијалог и изградњу заједничке будућности. Књига, у томе, представља својеврсни апел на савјест, подсјетник на људски елемент у сукобима, и позив на активно дјеловање у циљу спријечавања даљњих патњи и губитака. Иако се бави тешком тематиком, “Косово и Метохија: српски зид плача” не пружа само бол, већ и наду, наду у бољу будућност, будућност утемељену на разумијевању, поштовању и суживоту. Издавање

књиге, дакле, представља више од књижевног догађаја, оно је чин отпора забораву, тежња за истином и правдом, а на крају, и апел за мир и помирење.

Објављивање другог, измјењеног и допуњеног издања књиге “Косово и Метохија: српски зид плача” - епског дјела на преко 1380 страница представља не само књижевни догађај, већ и важан научни подухват који пружа нове перспективе и дубљи увид у комплексну тематику Косова и Метохије. Ово друго издање, на темељу релевантне научне анализе, нуди вишеструка оправдања за своје постојање, оснажујући значај првог издања и пружајући релевантне додатке који обогаћују и продубљују знање о овом горућем питању.

Прво, контекстуална релевантност је кључни елемент који оправдава објављивање другог измјењеног и допуњеног издања. Од изласка првог издања 2011. године, промјенио се контекст на Косову и Метохији, као и у међународним односима, што је резултирало новим изазовима и перспективама. Политички развој догађаја, промјене у међународној политици, друштвене и културне трансформације, као и нове спознаје из историјских истраживања, захтијевају ажурирање постојећих знања и аналитичко сагледавање нових чињеница. Друго издање пружа прилику за укључивање ових нових аспеката у постојећу структуру, чинећи књигу релевантном за тренутни контекст и пружајући актуелне перспективе на сложене процесе на Косову и Метохији. Друго, научна валидност је од пресудног значаја за оправданост објављивања другог издања. Књига, у свом првом издању, већ је представљала научно релевантан рад, утемељен на промишљеном истраживању. Међутим, научна истраживања су константно у развоју, нудећи нове методе анализе, интерпретације и изворе. Друго издање књиге користи ове нове научне спознаје, укључујући најновија истраживања у историји, политикологији, социологији, дефендологији и културологији, како би обогатило постојећи наратив, пружило релевантне информације и изнијело нове перспективе на тему. Такође, увођење нових извора, кориштење најсавременијих методологија и интеграција нових научних спознаја у текст, доприносе већој научној валидности другог издања и чине га релевантним за академску заједницу и ширу јавност. Треће, шире друштвене импликације додатно оправдавају објављивање другог издања. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” изворно ће бити објављена са циљем да се прошири разумијевање комплекса изазова и трагедија са којима се суочава српска популација на Косову и Метохији.

Друго издање, узимајући у обзир актуалне друштвене промијене, проширује свој фокус, анализирајући и импликације на ширу заједницу, укључујући и друге националности, попут Албанаца и Рома. Додатно, друго издање се бави промјенама у контексту помирења и међународних односа, анализирајући прогресе и препреке на путу ка

помирењу, као и утјецај међународних фактора на тренутну ситуацију. То омогућује дубље разумијевање динамике сукоба и пружа научне аргументе за промоцију дијалога и сарадње у циљу постизања трајног мира и стабилности. Четврто, промјена у фокусу и перспективи је кључни елемент другог издања. Иако се књига и даље бави судбином српског народа на Косову и Метохији, друго издање проширује свој фокус на интеркултурни дијалог и разумијевање, наглашавајући потребу за заједничком будућношћу, утемељену на суживоту и међусобном поштовању. Додатно, књига анализира улогу медија, образовања и културе у промовисању помирења и сарадње, пружајући критичко сагледавање утицаја различитих друштвених фактора на односе између етничких група.

Напосљетку, педагошка и едукативна вриједност другог издања је неоспорна. Књига, у својој ажурираној верзији, постаје вриједан едукативни материјал за студенте и академску заједницу, омогућујући им да истраже комплексну проблематику Косова и Метохије са новим научним спознајама. Такође, књига може послужити као користан ресурс за ширу јавност, пружајући им релевантне информације и научне анализе како би се боље разумијели догађаји и процеси на Косову и Метохији. Дакле, објављивање другог измјењеног и допуњеног издања књиге “Косово и Метохија: српски зид плача” представља научно оправдан и користан потхват. Ажурирање знања, укључивање нових перспектива, анализа нових чињеница и ширење фокуса на интеркултурни дијалог и помирење чине ово издање вриједним доприносом научној и друштвеној расправи о Косову и Метохији.

Друштвена оправданост објављивања другог, измјењеног и допуњеног издања књиге “Косово и Метохија: српски зид плача” лежи у њеном потенцијалу да пробуди јавну свијест о комплексности проблема, потиче дијалог, а на крају, и придонosi изградњи боље будућности. Ова књига, више од пуког књижевног дјела, представља својеврсни друштвени феномен, чија је моћ да потакне промишљања и изазове на дјеловање неоспорна. Прво, друштвена оправданост издања лежи у актуелности теме. Косово и Метохија, као и даље, представљају горуће питање, не само у регији, већ и на међународном плану. Неразријешена питања, етничке напетости и трајна политичка нестабилност чине ово подручје извором сталних тензија. Друго издање, ажурирано је новим информацијама и анализама, пружа актуалан увид у ситуацију, упознајући читаоце са новим изазовима и перспективама. Друго, ово издање нуди платформу за дијалог, отварајући простор за разговор о комплексним питањима, као што су: историјски сукоби, трауме, етнички идентитет, помирење и заједничка будућност. Издавање књиге не само да потиче расправу о Косову и Метохији, већ и пружа материјал за дубље промишљање о етичким и политичким дилемама које произлазе из овог сукоба. Треће, оснаживање гласа

маргинализованих група представља кључну друштвену вриједност овог издања. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” даје глас српској мањини на Косову и Метохији, пружајући увид у њихове патње, страхове и тежње. Друго издање, са новим информацијама и перспективама, може проширити овај фокус, пружајући глас и другим маргинализованим групама, попут Рома и Албанаца, отварајући пут за дубље разумијевање свих судионика у овом комплексном конфликту. Четврто, друштвена оправданост издања лежи у промоцији толеранције и међусобног поштовања. Књига, освјетљавајући трауматична искуства свих судионика у сукобима, отвара пут за емпатију и разумијевање туђих патњи. Ова врста разумијевања је кључна за изградњу мира и суживота међу етничким групама. Издавање књиге, на тај начин, постаје алат за промоцију толеранције и оснаживање процеса помирења. Пето, образовна вриједност књиге “Косово и Метохија: српски зид плача” је од великог значаја за ширу јавност. Друго издање, богато новим научним информацијама и анализама, може послужити као користан извор знања о Косово и Метохији, пружајући контекст за разумијевање историјских догађаја, политичких процеса и друштвених динамика у регији. Књига такође може послужити као алат за образовање младих генерација о важности мира, толеранције и међусобног поштовања. Шесто, етичка одговорност је кључна компонента друштвене оправданости овог издања. Издање “Косово и Метохија: српски зид плача” не само да потиче разумијевање сукоба, већ и освјетљава етичке импликације сукоба и посљедице насиља. Овај аспект књиге може потакнути рефлексију о моралним вриједностима и у нашим властитим животима, побољшавајући наш однос према другима. Седмо, културолошки значај овог издања није за занемарити. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” нуди прозор у културу, традицију и умјетност народа Косова и Метохије. Друго издање, ажурирано новим информацијама о културним развоју и промјенама, може промовисати разумијевање различитости и богатства културе у регији. Осмо, медијска одговорност је кључна компонента друштвене оправданости овог издања. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” може послужити као користан извор информација за медије, пружајући објективне и утемељене анализе ситуације на Косову и Метохији. Издавање књиге такође може потакнути медије да се фокусирају на важност мира и помирења, те да избјегну говор мржње и стереотипизацију. Девето, политичка одговорност је неизоставни аспект друштвене оправданости овог издања. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” може послужити као алат за политичку промјену, пружајући утемељене аргументе за рјешавање конфликта и изградњу мира. Издавање књиге такође може потакнути политичке лидере да се фокусирају на дијалог и сарадњу, те да избјегну употребу насиља као средства за постизање политичких циљева. Дакле, друштвена оправданост другог издања књиге “Косово и Метохија: српски зид плача” лежи у његовом потенцијалу да пробуди јавну свијест, потиче дијалог, прошири

razumiјевање и придонеси izgradњи боље будућности. Ова књига, више од пуког књижевног дјела, представља својеврсни друштвени феномен, чији је утјецај на промишљање и дјеловање неоспорно вриједан. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” представља више од књижевног дјела; она је својеврсни катализатор, потенцијално спреман да дубоко утиче на формирање српске националне свијести, поновно активирајући и редефинишући кључне елементе националног идентитета. Дјело, у себи носећи дубоку тугу и бол српског народа на Косову и Метохији, отвара пут за поновно промишљање историје, културе и будућности. Књига не само да освјетљава трауматична искуства српске популације на Косову и Метохији, већ и отвара простор за дубље разумијевање комплекса идентитета, сјећања, и прошлости.

Прво, књига “Косово и Метохија: српски зид плача” може допринијети јачању осјећаја заједништва и солидарности међу Србима, у земљи и у дијаспори. Дјело говори о заједничкој прошлости, о заједничком болу и о заједничкој тежњи за опстанком. Кроз приче о патњи и отпору, књига показује да је српски народ у једном племену, без обзира на географску удаљеност или друштвене разлике. Ова врста заједништва је кључна за одржавање националне свијести и за супротстављање вањским притисцима. Друго, књига може потакнути поновно разматрање српске историје и националног идентитета. Дјело освјетљава трауматична искуства српске популације на Косову и Метохији, што може потакнути рефлексију о историјским догађајима, о узроцима сукоба и о одговорности. Књига такође може потакнути промишљање о српском идентитету и о његовом мјесту у савременом свијету. Овај процес рефлексије је кључан за изградњу здраве националне свијести, свијести која се не ослања на митове и стереотипизацију, већ на истину и разумијевање. Треће, књига “Косово и Метохија: српски зид плача” може потакнути разговор о српском националном идентитету у контексту европских вриједности. Дјело говори о важности толеранције, помирења и међусобног поштовања, што су кључни елементи европске цивилизације. Књига такође показује да је српски народ дио европске породице и да има важну улогу у изградњи заједничке будућности; ова врста промишљања може допринијети изградњи националне свијести која је отворена за сарадњу и дијалог са другима. Четврто, књига може потакнути интерес за културу и умјетност српског народа. Дјело говори о богатој културној баштини српског народа на Косову и Метохији, о њиховој вјерској традицији, о њиховом умјетничком изражавању. Ова врста промишљања може допринијети јачању националне свијести кроз понос на властиту културу и традицију. Пето, књига “Косово и Метохија: српски зид плача” може потакнути интерес за српску литературу и умјетност. Дјело је само по себи умјетничко дјело, али оно такође отвара пут за даље истраживање српске литературе и умјетности. Кроз повезивање са литературом и

умјетношћу, српска национална свијест може добити дубљу димензију, димензију која се не ослања само на историје и политику, већ и на културне вриједности. Шесто, књига може послужити као алат за образовање младих генерација о српској националној историји и идентитету. Дјело пружа објективну и утемељену анализу ситуације на Косову и Метохији, што може помоћи младим људима да разумију сложене историјске и политичке контексте и да изграде своју националну свијест на темељима истине и разумијевања. Седмо, књига може потакнути разговор о будућности српског народа. Дјело говори о важности помирења, сурадње и заједничког живота, што су кључни елементи за изградњу мирне и стабилне будућности. Књига такође показује да је српски народ способан за грађење позитивне будућности и да има важну улогу у изградњи бољег свијета. На крају, важно је нагласити да национална свијест не смије бити затворена у себи, већ отворена за дијалог и сурадњу са другим народима. Књига “Косово и Метохија: српски зид плача” може послужити као алат за изградњу националне свијести која је отворена за разумијевање туђих патњи и за изградњу заједничке будућности. Дјело може потакнути разговор о улози српског народа у савременом свијету, о његовом мјесту у европској породици и о његовој одговорности за изградњу бољег свијета. На крају, књига “Косово и Метохија: српски зид плача” има потенцијал да постане важан алат за формирање српске националне свијести, свијести која је утемељена на истини, разумијевању и нади за бољу будућност.

Нужност испуњења косовског завјета

У дубинама срца, гдје се спајају крв и суза, гдје се плаше сјене прошлости и визије будућности, тамо лежи Косовски завјет, непролазна тежња за слободом, правдом и повратком на олтар части. То је завјет који је зацементиран крвљу јунака, уткан у сваки зид српских манастира, исписан на лицима људи који и данас носе терет прошлости, али и пламен наде у срцу. Завјет је чврсто урезан у кости, у душу, у саму срж бића, не само појединца, већ и цијеле нације. То није само обећање својим прецима, већ и услов за опстанак, за свијетлу будућност, за повратак на пут славних предака. Косовски завјет је већи од политике, већи од етничких граница, већи од сукоба и нетрпељивости. То је духовни позив, услов за испуњење судбине, за повратак на пут правде и истине. Он нам шапуће о јунаштву које се не измјерава побједом на ратишту, већ о духу који се не ломити под притиском неправде, о човјеку који не одустаје од наде да се свјетло побједи врати и освијетли сомбрене облаке невоље. Косовски завјет није позив на рат, већ на битку за правду, за повратак на пут части, за изградњу новог свијета на темељима слободе и праведности. Он захтијева храброст не само на ратишту, већ и у свакодневном животу, у борби против зла и неправде, у потрази за истином и правдом. Косовски завјет није само

sjeћање na prošlost, veћ i vodiћ za buduћnost. On nam govori da su naše vriјednosti jače od sile, da je naša vјera neuništiva, da je naš duх nepokoleblјiv. Ispuniti Kosovski zavјet znači ostati vјeran svoјim koriјenima, чувати свој идентитет, борити се за правду и истину, градити нову будућност на темељима традиције и моралних vriјednosti. То значи да не заборавимо жртву јунака и да им будемо достојни насљедници. То значи да не одустанемо од наде да ће свјетло слободе поново обасјати српске земље и да ће се српски народ поново окупити у својој пуноћи и својој слави. Kosovski zavјet није само прошлост, он је наше садашње и наше будуће. То је залог опстанка, залог поновног рађања, залог повратка на пут славних предака. Ispuniti Kosovski zavјet znači достојно ходати путем јунака, чувати њихово насљеђе и градити свјетлију будућност за све нас.